

Lidt om min far Ingerslev Nielsens laden og gøren som socialdemokrat, daglejer og cementstøber samt meget meget mere i Toftnæs - som jeg har hørt og oplevet. Inger Sørensen, Alslev.

Min far blev født d. 10.9.1891 i Vester Hassing lidt nord for Ålborg. Hans far var kirketjener ved Vester Hassing kirke, og de boede i et lille hus ved siden af kirken og præstegården, og de fik 9 børn. Min bedstefar var derudover murerarbejdsmand. De var meget fattige, så da kirkebøssen blev stjålet, og min bedstefar var den eneste, der havde nøgle til kirken ud over præsten, ja så mente man, at det kun kunne være ham, der var tyven, så derfor blev han dømt for det, selv om han nægtede.

Han kom i fængsel, og så havde bedstemor jo ikke noget at leve af, kun fattighjælp, og det var hun for stolt en dame til at ville bede om, så derfor kom alle de store børn ud at tjene den sommer. Den yngste der kom ud var min far, han var kun 6 år og kom til en stor gård for at være "kodreng". Han skulle ikke have løn, men fik jo føden, og så var der en mund mindre at mætte for bedstemor. Min far var kun hjemme for at besøge sin mor en gang den sommer. Det må have været hårdt, men som far fortalte, så havde han det godt, der ude på gården. Bondemanden købte et par træsko til ham, for da han blev hentet hjemme hos Bedstemor, havde han intet fodtøj, kun bare tæer.

Da han skulle hjem til november, glemte han at aflevere træskoene, og han var snart halvvejs hjemme, da han kom i tanke om det, og så løb han tilbage for at aflevere træskoene, men så sagde bonden til ham: "Ingerslev, når du er så ærlig må du få lov til at beholde træskoene" og som far sagde: "*Aldrig haar a rend saa stærk for o kom hjem o fortæl mi muer, at no haad a træsko te a hiel vinter*" Tænk engang, det kunne en så lille dreng tænke i 1898.

Min bedstefar kom for øvrigt ud af fængslet omkring samme tid. Han havde siddet inde hele sommeren, men da var der en vagabond, som ønskede at lette sit hjerte "inden han skulle møde Vorherre" Han indrømmede overfor præsten, at det var ham, der havde stjålet kirkebøssen, og at den var gravet ned ud på kirkegården – tømt for penge. Præsten var så ude og grave den op, bedstefar blev frikendt og kom ud af fængslet – dog uden erstatning af nogen art, men æren var reddet for den lille familie.

Min far var nu ude at tjene hver sommer, indtil han blev konfirmeret, og derefter hele året på forskellige pladser indtil han som 18 årig tog til Varde området, hvor der boede en søster og hendes mand. De havde den gård, som jeg og min mand senere havde vores autoophug på (Toftnæsvej 16). Det var godt nok mange år senere, men alligevel lidt sjovt.

Min far kom altså til Toftnæs 1909, hvor han startede med at arbejde på en gård, og det første han var med til var oprydning efter den store november storm. Senere fik arbejde som kusk i Varde hos vognmand Damsgaard, der havde en stor vognmandsforretning med heste.

En aften han var til bal i Varde, kom en mand hen til ham og spurgte, om han ikke kunne tænke sig at gifte sig med hans datter. Han havde et billede af hende, og hun så godt ud. Han skulle få et større beløb for det, men så skulle det også gå stærkt, for hun ventede barn. Så far mødte pigen, og han syntes om, hvad han så, og de blev enige om giftermålet, som skulle være inden barnet blev født, så det var født indenfor ægteskabet. De lærte jo slet ikke hinanden at kende, og at det skulle gå så hurtigt var fordi, det ikke måtte komme frem. at barnets rigtige far, vist var en i familien. Barnet blev født, og det blev en lille pige, men parforholdet "gik ad pommeren til"

De havde en lille kælderlejlighed i Varde, men kom så til Alslev, hvor de boede i "Iver Skomagars hus" (Bredgade 53) De fik sammen en pige mere. Min far arbejde rundt omkring som daglejer ved bønderne på egnen, og det kneb med at få penge nok til "damens finheder" En dag da han kom hjem, stod der i køkkenet en lille kasse med en lille dreng i. Han havde konen Mimmi hentet på Fredericia banegård efter en annonce, hun havde set i avisen. Hun kunne få kr. 300 for at hente og

overtage drengen. Pengene havde hun brugt til fint tøj og sko, inden hun kom hjem. Drengen hed Egon Jensen, og ja så var der er en mund mere at mætte.

En dag var der en, som far arbejde sammen med, som sagde til ham, at han skulle prøve at tage hjem lidt før han plejede, da der var livligt besøg af andre mænd hos hans kone. Det gjorde han så og ganske rigtig, der lå en mand inde i sengen ved Mimmi. Ingerslev rev ham ud af sengen og smed ham ud på vejen, og der fik han et lag tæsk. Så hentede han hans bukser og smed dem ud til ham, sådan var det!

Parret blev så skilt, og Mimmi rejste til Århus med de 2 piger, men lod drengen blive tilbage hos far. Så havde han ham at slæbe rundt på. Far fik nu plads ved gamle Hans Rasksen i Vibæk, og der havde han så Egon med ud, og der var min mor pige i huset. Mor tog sig af drengen, og senere også af min far, og de blev gift d. 8.3.1929 hos sognefoged Thue Andersen i Alslev.

Far havde året inden bygget et lille hus i Toftnæs (Toftnæsvej 8) Det havde kostet kr. 2.800; men der var heller ikke andet end de nøgne mure, og så pumpe og lokum i gården.

Så begyndte min far at støbe for Arnold Jørgensen, han var murer og havde brug for cementsten, fliser og betonrør. Han startede i et skur ovre, hvor gartner Carsten Carstensen dyrkede grønsager. Det var dengang ejet af Magnus Madsen

Men lønnen var jo ikke stor, så der var næsten aldrig penge nok. Det var især galt om vinteren, hvor der ikke kunne støbes. Parrets første søn døde af lungebetændelse 15 mdr. gammel – dengang var der jo ingen penicillin - og de havde ikke penge til en kiste, men så fik de 2 af naboerne til at skrive på en veksel. Ellers skulle de have fattighjælp, og det ville de ikke.

Senere fik de 4 børn, hvoraf jeg er nummer 2 - født i 1933.

Om vinteren kunne der jo som nævnt ikke støbes, og så havde de ingen indtægter. Indtægter kom der kun hvis far fik daglejer arbejde på en af gårdene, eller hvis der kom rigeligt med sne, og det var der heldigvis meget af dengang. Far var snefoged i Toftnæs og skulle sørge for, at karlene og daglejerne kom i gang med at skovle sne.

Mens jeg var lille, husker jeg engang, at de ikke havde en eneste krone til jul, og ingen mad til julemiddagen – kun lidt kartofler. Så kom slagter Rossen forbi - han var rullende slagter - og han vidste, at mor og far havde det meget småt, og han havde et stykke stribet flæsk tilbage. Flæsket var godt nok lidt ”jemmet” - altså noget fedtet - uden på, men mor skulle bare vaske det godt af i saltvand, og så stege det i ovnen, så kunne det godt spises. De fik det gratis, og så blev der alligevel julefest i Toftnæs – uden julegaver.

Efter den oplevelse sagde min far, at nu ville han tage til Varde for at høre, hvordan han skulle få startet en fagforening i Alslev, så daglejerne og arbejdsmændene havde noget at leve af om vinteren.

Det gjorde han så og fik i 1933 stiftet en Alslev-Hostrup afdeling af Dansk Arbejdsmandsforbund, så de i det mindste kunne få en mindre daglig understøttelse, hvis de var uden arbejde. Far blev selv formand, og Aksel Hansen i Alslev blev kasserer. Mange turde dog ikke melde sig ind, fordi de var bange for at bønderne så ikke ville ansætte dem, men så gik far om til sognerådsformand Karl Gregersen, der også var den største gårdmand i sognet, og fik ham til at skrive under på, at det var i orden med sådan en forening, og så kom arbejdsmændene og daglejerne i fagforening. Det var et kæmpe gode for ”små kårs familierne”.

Min far var en strid mand, hvad angik arbejde. Når han havde fundet et job til en, så skulle det passes. Der var en her i byen, som ikke var for ivrig. Ham havde far fundet arbejde til, men så var der et par dage han ikke kom. På andendagen cyklede far ud til ham – han lå i sengen og sov sødelig. Så hev far ham op og gav ham et par gode lussinger med ordene: *Kan du så komme i gang din dovre slambert.* Det kunne gå dengang, men ikke i dag.

Far gjorde meget for småfolk, men han tålte ikke dovenskab.

Nogle vintre var far også ansat ved banen. Dengang et tog sad fast et døgn i sneen mellem Guldager og Varde - helt præcis ved Torrup – og passagerne blev indlogeret på Torrup gårdene, skovlede han sne i flere dage.

Andre gange gik han post eller rettere han cyklede. Bl.a. under besættelsen som afløser i ferie og ved sygdom, og det både i Varde, Blaksmark og Alslev. .

Han begyndte også at læse målere af - altså el målere for transformatorforeningen. Det var rundt i hele sognet, og var der nogen der ikke kunne betale af de fattige, ja så betalte han for dem. Ellers ville de jo få lukket for strømmen. Han syntes det var synd både for dem og børnene, og så kostede det ekstra at få åbnet for strømmen igen. De måtte så love at betale inden en bestemt tid, og det skulle overholdes, ellers hjalp han ikke mere. Det kan jeg huske, fordi når de kom og betalte, så vi børn det jo, og jeg kan da nok også huske, hvem det var. Far fik 18 kr. om måneden for det arbejde, og han fik pengene udbetalt hvert halve år samtidig med betaling af terminen på huset. Så var der penge til den udgift.

Ligeledes havde far altid bolcher med i lommen til børnene, hvor han vidste, at de næsten aldrig fik den slags. Sådant var der en ældre dame som jeg mødte forleden på Medborgerhuset i Varde. Hun var barnefødt på et husmandssted her i sognet – der var mange børn – og de havde kun til ”dagen og vejen”. Hun sagde, der var noget hun aldrig glemte fra sin barndom. Det var når min far kom og læste måler af, så stod vi der i en lang række, for vi vidste, at vi fik 2 bolcher hver. De lå løs i fars vestlomme med lommeuld og det hele, men det gjorde ikke noget. De var jo ikke så godt vant.

Der blev opkrævet penge 10 gange om året, maj/juni og juli/august var slået sammen. Når han kom hjem af aftenen, talte han sammen, kolonne efter kolonne i sin måleraflæserbog, og det skulle passe om det så blot var 25 øre galt, så blev han ved til bogen og pengene stemte sammen.

Der skulle regnes af, og det var hos sognefoged Valdemar Hansen i Vibæk, hvor bestyrelsen i transformatorforeningen mødtes. Når de så var færdige fik de kaffe og et slag kort.

Han tegnede også forsikringer til Husmændenes Brandkasse, solgte havefrø, næstformand i sygekassen og blev desuden vurderingsmand for Husmandskreditkassen.

Senere kom han i Alslev Hostrup Sogneråd som den første socialdemokrat, det var i 1942

Gennem hele sit liv var han en glødende støtte af dette parti. Igen for at gøre noget for dem der kun havde lidt. Han var værdsat og respekteret for sine meningers mod, og kunne godt arbejde sammen med fleste af de lokale venstremænd, der jo sad på flertallet i sognerådet, men Erik Eriksen kunne han ikke lide.

Særlig var samarbejdet med smedemester og sognerådsformand Jens V. Andersen godt. Han kunne godt se – selv om han var venstremand – når der var noget helt galt, og mange ting kunne de få igennem sammen til gavn og glæde for småkårsfolk. Således var der et par, måske flere, der havde mange børn og ikke havde råd til tøj. De skulle have nyt til jul, så de også kunne være fine – som alle andre børn til den årlige juletræsfest. Det var så Jens Andersens kone Stinne og så min mor, der var i Varde og købe sko og tøj ind til disse børn. Vi børn vidste ikke, hvem der blev købt ind til og fik det heller aldrig at vide.

Så havde vi børn hjemme også en fantastisk oplevelse hvert år, når der skulle udfyldes skatteskemaer. Dem udfyldte far mange af, mens han var i sognerådet. Der var specielt en bondemand, der kom hvert år, som var årets oplevelse. Vi børn gemte os i krogene i huset og sad bomstille. Han kunne blive så hysterisk, at han kylede sine papirer hen ad gulvet og gik sin vej, men en times tid senere kom han igen og var mere tam. Det var jo altid gal, for bønderne ville jo ikke gerne betale skat. De mente, at det hele kunne gå i nul, men min far ville jo have, at de skulle betale af, hvad det kostede at leve med mad, tøj, fester m.m. og far vidste nok, at det gik rimeligt for vedkommende.

Far fik sin vilje, så bondemanden skulle altså betale skat. Nu ville skæbnen, at der pludselig kom pengeombytning, og så var det jo galt, hvis man havde gemt for mange penge ”på loftet”. Bagefter

kom den samme bondemand over til far og sagde: ”*det skad du a manne tak for Ingerslev fordi du bleøv ve, så vi fik så mange penge på skatteskeamet*”. Trods alt var han en fornuftig person.

Når man dengang var i Sognerådet fik man ikke nogen løn for det. Æren var på det tidspunkt nok. Det eneste de fik, var middagsmaden i forsamlingshuset, når mødet var forbi, men det ville far ikke have. Han fik de penge det kostede pr. kuvert, og så cyklede han hjem til Toftnæs og spiste. Han var en sparsommelig mand.

Far var jo lidt af en spasmager, altid i perlehumør, og når han var rundt for at læse målere af, holdt han altid lidt sjov undervejs. Han sagde næsten altid ”*go daw lille skat*” til konerne eller ”*go daw din kælling*” men altid med lune og humør og han vidste jo også godt, hvor det ikke kunne gå.

Havde de fået et lille barn, så sagde han: ”*hue er æ baan, a ska sie om den ligner mæ*”. En dag kom han ind til et hus i byen og da lagde han armen omkring hendes skulder og sagde,: ”*haar du lavet æ kaffe lille skat*”, og det havde hun, men der var en gæst i huset, en mand, som sagde farvel og kørte ud i grusgraven, hvor konens mand arbejdede og aflagde rapport. Han mente nok, det var en kæreste som konen havde besøg af, men hendes mand spurgte, hvordan så han ud. Det fortalte han så, og at han havde en brun flad taske over skulderen. Nå, sagde manden, det er jo bare Ingerslev, så betyder det ikke noget. Det grinede de senere meget af.

Jeg har aldrig hørt, at far trådte over stregen - det var bare hans gode humør og glæde, som han ville dele med andre.

Jeg har kun set min far fuld en enkelt gang, hvor han havde været til rejsegilde, og da kørte han på cykel lige ind i vort æbletræ. Vi børn syntes, det var vældig skægt, men det mente min mor nu ikke. Ellers drak han mest vand og kaffe og til jul hvidtøl. På sine gamle dage tog han en snaps hver morgen, så kom der gang i blodomløbet mente han. Det gør jeg for øvrigt også selv efter hans råd (I.S.) Det kunne dog også ske, at han fik en kaffepunch, når en nabo kom forbi.

Han var en glad og tilfreds pensionist, og han sagde, at han aldrig havde haft så mange penge, som da han begyndte at få folkepension.

Jeg sad hos ham den sidste eftermiddag han levede, og hele tiden var han klar i hovedet og fortalte om sit liv, der nu var slut.

Han havde håbet at blive 90 år, men han døde 7 måneder inden d. 5.2.1981.

Inger Sørensen
Foråret 2010 i Alslev

Ingerslev på sin cykel. Han fik aldrig kørekort eller bil.

Ingerslev og hustru i Toftnæs omkring 1929